

A' Magyar Kurir 29-ik darabjához.

Frantzia Birodalom.

Marquis Chabannes, a' XVIII-dik Lajos Frantzia Király' első Adjutánsa, a' Királytól teljes hatalmat kapván, ilyen proklamációt bocsátott az északi Frantzia tartományokhoz: —

„Frantziák! a' ti megszabadulástok' szempillantatja közelit! A' ti Királyotok, a' XVI-dik Lajos leányától, Princez Condé-től, 's a' Hertzeg Enghuén' aptától kíséretvén, készen van, hogy köztetek megjelenjen. Monsieur a' XVIII-dik Lajos testvér öttse 's ennek fiaí már előre eljöttek Frantzia Országnak déli, nyugoti, és keleti részeire, a' ti Királyotoknak atyai czélzásait hirdetvén néktek, s' kezességet vállalván annak nevében néktek a' felől, hogy a' boldogság és bekesség helyre állítatna azon uralkodás alatt, melly a' törvényeknek és közönséges szabadságnak oltalmazója fog lenni. —

„Öseinknek ezen betses kiáltása: *Éljen a' Király!* harsogtassa a' levegőt mindenütt, ekhözzeék vissza minden szivekből, a' fejer zászló lobogjon városaitok felett, 's adja hírül falusi lakosaitoknak a' rendnek visszatérését, a' kereskedésnek felelevenülését, a' honnyi bátorságot, 's minden Frantziáknak belső öszszetsatolódsokát. —

„A' *Conscriptiot* (katonai kiírást) 's azt a' gyűlölséges adófizetést, melynek *Droits reunis* a' neve, nem kell többé szenvednetek. A' mi a' nemzetet szerentséltenné teszi, annak mind el kell a' Tyrannussal együtt enyészni. —

„A' Király a' Császári testőrző seregnek, minden Generálisoknak, tiszteknek, altiszteknek és katonákuak rangjokat, fizetésséket és asztali pénzeket, 's minden tiszt-

viselőcknek, kik az administratziónal 's itélőszékeknel szolgálnak, hivataljaikat megtártja, ha kinyilatkoztatják, hogy az ő részére állanak; tisztességes jutalmakkal fog eleikbe menni azoknak, a' kik magokat azokra érdemesekké tették; az istentiszteletnek kiszolgáltattatása a' maga fényességét, 's a' tulajdon a' neki szükséges bátorságot vissza kapják; az egyességet, melly által minden Frantziáknak össze kell tsatoltatni, semmi meg ne zavarja; a' Király és az ő Familiája, mint példaadók, leg jobban meg fogják egyeztetni tudni minnyájoknak áldozattételeiket, jussaikat, és javokat. —

„Frantziák! *Contrarevolútió* történik, melly már most a' világnak boldogságára és megnyugtattatására munkába vétetett. Egész Európa vetelkedve iparkodik a' Stájtus' törvényes fejének vissza állittatásán. Tehát tsak ti volnátok egyedül, a' kik a' leg nagyobb rabszolgaság alatt meg akartok maradni? *Éljen a' Király!*

„*Flamandusok* (Austriai Belgák 's Flandrusok) *Artéziaiak*, és *Fikardiaiak!* fogadjátok el egyenlően azt a' tiszteletet, mellyel erántatok el van telve az, a' ki oly szerentsés, hogy Királyunknak kívánságait és czélzásait néktek ezen szempillantatban kinyilatkoztassa. —

„Marquis Chabannes.

Ezen proklamáció mellé voltak foglaltatva a' következők utasítások: — 1) Rajta legyetek tüzesen, hogy ez a' proklamáció mindenütt, a' hova eljuthat, kiszégeztessék, 's mennél jobban lehet közönségesseé tétessék; — 2) Adjátok azt kézről kézre, szomszédból szomszédba, faluról falura, hogy sietséggel terjedjen szellyel; — 3) A' hol nyomtató műhely találtatik, nyomtassátok ki újra, gazda-

gon vissza fog a költségek térítettni; ígéri a Király, hogy úgy megjutalmaztatja a nyomtatókat és munkásokat, hogy hűségesen kielégítettnek az azzal öszszeköttelve lehetősé veszedelmekért; — 4) Minden Polgármester jegyezze jól meg azoknak neveiket és a napot, a kiktől és a mikor ez a proklamáció hozzá érkezik; a Király személyesen eszmélni és megjutalmaztatni kívánja azokat, a kik ennek elterjesztésén iparkodnak; — 5) A Király barátjait a katonai és polgári tisztviselők vezéreljék, s mindenik fejér zászlót szúrjon fel a maga helyén; mindenik fejér tsukrot tegyen a kalapjára a maga hűséges indulatjának kinyilatkoztatására; — 6) A fejér tsukrot, mint a békességnek egyességnek, és a szövetséges Hatalmasságokkal való egyetértésnek legbizonyosabb jelét, meghatározott módon parantsólja a Király minden Polgármestereknek. A kik ezt azonnal fel nem teszik, a hadakozásnak minden terheit hordozni fogják, minthogy azok, kik egy *Usurpatort* (bitangolót) a maga törvényes Fejedelmé s a világ szabadságának Felsőleges Oltalmazói ellen segíteni iparkodnak, megérdemlik, hogy a hadakozásnak mind azokat az inségeit szenvedjék, mellyeket egy megvettetésre méltó idegennek kiölthetetlen ditsősségszomjúzása a szerentsétlen Frantzia országra hozott; — 7) A *Tyrannusnak* minden Kurirjait s az ő zsoldosinak minden küldöttjeiket el kell fogdosni mindenütt, s el kell venni irásaikat; a Telegraphusokról minden zászlókat le kell szaggatni; minden útasokat, a kik nyilván meg nem mütathatják, hogy a Tyrannusnal semmi öszszeköttetésben nintsenek, el kell fogdosni; s a postákon minden levelezést meg kell ennek országlószékével akadályoztatni; — 8) Haladék nélkül egy nemzeti testtörz s csoport állittassék fel minden közönségekben a Polgármester tulajdon vezérlése alatt, a melly csoport a belső bátorságra ügyelő fegyveresekkel, a személynek és tulajdonnak bátorságára

ügyeljen; — 9) Minden, a ki valaki ellen, akár ki legyen az, legkisebb erőszakot elkövetni méréssel, azonnal fogattassék el, és záratassék fogházba; — 10) Minden, a ki olyan szerentsés akar lenni, hogy Királyának szolgáljon, szerezzon magának: egy kék kabátot (kaputot) liliosos, vagy ha e nem lenne, bomályós sárgagombokkal, egy veres mejjrevalót (wes é), a derekára fejer övedzét, a jobb karjára három liliosos fejer pánlikát, a kalapjára egy nagy fejer tollat, egy kardot, egy pár pistolyt, két hüvejk széllességű fejer paszományos kék posztóbol való zsabrákot, és egy lovat; — 11) Az ő öszszegyülekezéseknek helye nem soká meg fog neveztetni; — 12) Ezek a tiszteletreméltó önként-válalkozottak, minnekutánna a Király mellett az ő megkoronáztatásakor tiszteletbeli szolgálatot tettek, elhótsáttatnak, és a megelégedésnek azon bizonyágaival, mellyeket a Királytól várhatnak, hazájokba visszatérhetnek, vagy pedig annak házi seregei közé belépven, érdemlett rangokat nyernék; — 13) Ezen kegyelemből egy Frantzia sem szoríttatik ki; — 14) A belső bátorságra ügyelő katonaság jó példaadással mennyen elől, s a jó ügy mellett való szolgálat s ezen proklamációnak elterjesztésében kimutatandó buzgóság, méltóvá teszik ötet arra, hogy azon belső bátorságra ügyelő *Válustottak* közé felvétődjék, kiket a Király a maga Felsőleges személye körül felállítani szándékezik; — 15) A papi rendnek ingadozásánélkül való hűségéhez és buzgóságához számot tart a Király; — Minden helységek, ahol a polgári és katonai tisztikarok a Királytól vagy az ő küldöttjeitől kibotsátandó meghívattatásnak 24 óra alatt eleget nem tesznek, váthatják, hogy mint a jó ügy és haza ellenségeivel úgy bánnak velük. A Király barátjainak jussok leszen ezen esetben mind ezeket a tisztikarokat elfogattatni s helyükbe olyan embereket rendelni, kik a Király atyai ezéllásait telye-

sítték. 17) Parantsolja a Király minden Frantziáknak, hogy a tyrannismus alól kiragadó Fejedelmeknek seregeiket azzal a barátsággal 's háládatossággal lássák és fogadják, mellyel azoknak az ő nemes lelkű munkájokért tartozunk; és ha szintén a' leg keményebb parantsolatok 's a' jó feynyíték - tartás némelly rendetlenséget meg nem akadályoztathatnak is: ezek az inségek mindazonáltal az utolsóknak lesznek mind azok között, mellyeket a' Tyrannus réánk hozott; 's nem soká vissza fogja a' békeség a' Bourbonoknak 's a' leg jobb Királynak országlása alatt a' szerentsét és áldást a' szerentsétlen Frantzia országra téríteni."

A' szövetséges nagy Armadának fő vezére Páris városának kerítése alatt illyeten hirdetményt küldött azon népes város lakosíhoz: „Párisi lakosok! A' szövetséges armadák Páris alatt állanak. A' Frantzia Országgal leendő igaz és állandó megbékülésnek reménysége hátorította azokat ezen Ország fő városa alá való jövetélre. — Húsz esztendőktől fogva vérrel és könnyulatlásokkal ittatott Europa. Ennek a' sok inségnek meg gátolására tett minden próbák sikertelenek voltak, mivel a' titeket lenyomó Kormányzék hatalmában volt a' békeségnek meggyőzhetetlen akadály. Ki lehetne a' Frantziák között, a' ki ezen igasságról meggyőzöttetve ne volna? —

„Hathatósan kívánnyák a' szövetséges Fejedelmek, hogy Frantzia Országban egy jöltévőleg munkálódó Hatalom állíttassék vissza, a' melly alkalmas lehessen ezen Orzágnak minden más nemzetekkel és Kormányzésekkel leendő megengeszteltésekre. A' jelenvaló környülállásokban egyedül Páristól függ e' világ békeségének siettetése. Arra való nézve ezen város indulatjának kinyilatkoztatása oly érzékenységgel váratik, a' milyet ezen megmérhetetlen következésre szükség. Azon

szempillantattól fogva, mellyben magát kinyilatkoztattya ez a' város, az ő kerítése előtt álló armáda annak végzéseit segíteni fogja. —

Párisiak! esméritek hazátoknak környülállásait; Bourdeaux városának tselekedetét Lyonnak békeséges elfoglaltatását, és azokat a' sok nyomorúságokat mellyek Frantzia Országot érdeklették, és a' ti polgártársaitoknak indulatját. Ezekben a' példákban feltaláljátok a' külső háborúknak, és a' belső villongásoknak végét, hasznatalánúl akarnátok azokat másutt keresni. — A' ti várostoknak megmaradása és tsendessége lesznek a' szövetséges Hatalmasságok azon gondoskodásoknak, és intézeteiknek tárgyai, a' mellyeket azok a' ti tisztviselőitekkel és azokkal, a' kik eránt legnagyobb bizodalommal viseltettek, tenni fognak — Semmi katona kvartélyozásokkal nem fog ez a' főváros nyomorgattani — Illyen indulattal szóll a' felfegyverkezett Europa tihozzátok a' ti kőfalaitok elől. — Siessetek annak a' bizodalomnak megfelelni, melly hazátokhoz való szeretetekbe, és böltsességekbe helyeztetetitek —

„Feldmarsal herczog Schwarzenberg, a' szövetséges Armadának fő vezére.

Nyilatkoztatás [Declaratio]: —

„Az öszszeszoövetkezett Hatalmasságoknak seregeik elfoglalták Frantzia ország' fő városát. Az öszszeszoövetkezett Fejedelmek készek telyesíteni a' Frantzia nemzet' kívánságait. Ők kinyilatkoztatják, hogy ha a' békeséges feltételek sokkal nagyobb zálogokat kívántak addig, míg arra kellett figyelmezní, hogy a' Bonaparte' dicsőség-szomjúzása határok közé szoríttathassék, ezen feltételeknek azonnal kedvezőbbeknek kell lenniük; mihelyest Frantzia ország maga egy bölts országító zék alá való visszaterése által bennünket a' tsendesség'

állapotja felől bizonyosokká teszen. A szövetséges Fejedelmek tehát közönségesé teszik: hogy ők *Napoleon Bonapártéval* és az ő *Familiájának* egy tagjával is többé nem alkudoznak; hogy ők a régi Fr. ország integritását, úgy, mint az az ő törvényes Királyai alatt fennállott, bántódás nélkül fogják hagyni, sőt még többet tselekedni sem tartják lehetetlennek, minthogy ők állandóul megmaradnak azon *principium* (gyökérhizem) mellett, hogy Frantzia országnak *Európa* boldogságára nézve *nagynak* és *hatalmasnak* kell lenni; és végre hogy ők azt a *Constitutiót*, melyet Fr. ország magának adni fog, megemérik és a magok kezessége alá veszik. —

„Ők ehhezkepest meghívják a Senatust, hogy a Statust egyenesen illető adminisztrációra nézve egy *Provisoriai Országlóséket* nevezzen ki, s egyszersmind készítsen egy *Constitutiót* is, mely a Frantzia népre nézve leg jobb legyen. —

„Az itt kinyilatkoztatott czélzásokra nézve minden szövetséges Fejedelmek egy értelemben vannak véllem —“

„*Sándor.* —

„A Császár parantsolatjára, *Gr. Nesselrode* Statutitoknak.

Páris városának Capitulatioja:

„Minekutánna az a négy órányi fegyvernyúgvás, a mely eránt a hadakozó részek oly véggel megegyeztek vala, hogy az alatt *Párisnak* elfoglaltatása, s a még abban találtató Frantzia seregeknek abból való eltávozássok felett alkudozzanak, továbbí egyetértésre vezetete volna az alkudozókat: az alólírtak a magok fő vezérjeiktől telyes hatalommal felruháztatván, az itt következő tikkelyeket határozták és rössitettek meg neveiknek aláírása által. —

„1) A *Trevisói* és *Ragusai* Hertzegeknek seregeik Páris városát Mártz. 31-dikén reggeli 7 órakor oda hagyják. —

„2) Ezen seregek minden tulajdonait és bagazsiáikat elviszik magokkal. —

„3) A vélek való ellenségeskedést *Parisból* való kimeneteljek után tsák két óra mulva úgymint Mártz. 31-dikén 9 órakor lehet elkezdni.

„4) Minden fegyveres házakat műhelyeket, magazinumokat s egyéb katonai készületeket abban az állapotban kell hagyni a városban, mint akkor voltak, mikor ezen *Capitulációról* még szó sem volt.

„5) A nemzeti és polgári testörző seregek a regulárisoktól elválasztatnak; s az után a fegyverből kivetkeztetődnek, eloszlattatnak, vagy pedig megtartattatnak, tudniillik, mint a szövetséges Hatalmasságok meghatározni fogják.

„6) A belső hátorságra ügyelő *Municipalis* testörző sereggel is ugyan ezek fognak történni. —

„7) A sebesek és hátramaradozók, a kik 7 óra után Párisban találtatni fognak, hadi foglyok lesznek. —

„*Páris* városa a szövetséges Fejedelmeknek nagy lelküségekbe ajánltatik. —

Készült Párisban Mártzius 31-dikén, 1814-ben, reggeli 2 órakor. —

„*Oberster Orloff,*

az Orosz Császár ő F. ge Adjutánsa.

Oberster Gróf Paar,

a' F. M. Hertzeg *Schwarzenberg* Gen. Adjutánsa.

„*Oberster Báró Fabrier,*

a' *Ragusai Hertzeg* Stábjánál lévő *Segéd-tiszt.*

„*Oberster Denys*

a' *Ragusai Hertzeg* Adjutánsa.